

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 118-0-Rev-09-000 454
Dana: 25.03.2010. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Rose Obradović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.M. iz B. – O., protiv tuženih Z. Fond RS, sjedište B.L., koga zastupa punomoćnik V.M. i Ž.T. iz Z., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog Z. Fonda RS, protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 012-0-Gž-08-000017 od 22.01.2009. godine, na sjednici održanoj 25.03.2010. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se usvaja, preinačava se presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 012-0-Gž-08-000017 od 22.01.2009. godine i sudi:

“Žalba tužiteljice se odbija, potvrđuje se presuda Osnovnog suda u Zvorniku broj 083-0-P-06-000322 od 01.11.2007. godine, u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev odbijen prema tuženom Z. Fondu RS (stav IV izreke)”.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Zvorniku broj 083-0-P-06-000322 od 01.11.2007. godine obavezan je tuženi Ž.T. (u daljem tekstu drugotuženi) da tužiteljici na ime naknade nematerijalne štete isplati i to: na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 11.025,00 KM, na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 2.700,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 1.890,00 KM i na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti iznos od 2.700,00 KM, što ukupno čini iznos od 18.315,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.11.2007. godine, kao dana presuđenja, pa do isplate, da joj na ime naknade materijalne štete isplati i to: na ime troškova liječenja iznos od 125,50 KM i na ime izgubljene zarade iznos od 252,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.10.2003. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do isplate, te da joj na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 1.980,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana prijema presude (stav I); sa preostalim dijelom zahtjeva koji predstavlja razliku između traženog i dosuđenog iznosa, tužiteljica je odbijena (stav II); odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice u dijelu kojim je tražena naknada na ime tuđe njege i pomoći i naknada za uništenu garderobu (stav III); u odnosu na tuženog Z. Fond RS, B.L. (prvotuženi) tužbeni zahtjev je odbijen (stav IV).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 012-0-Gž-08-000017 od 22.01.2009. godine žalba tužiteljice je uvažena, prvostepena presuda preinačena, te tuženi solidarno obavezani da tužiteljici isplate dosuđenu naknadu, uz obavezu da joj naknade troškove drugostepenog postupka u iznosu od 900,00 KM (stav I); žalba drugotuženog je odbijena (stav II).

Prvotuženi revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana odluka preinači i potvrdi prvostepena presuda ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno odlučivanje.

Tužiteljica u odgovoru na reviziju predlaže da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu materijalne i nematerijalne štete koju je pretrpjela u saobraćajnoj nezgodi koja je prouzrokovana krivnjom drugotuženog.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da je tužiteljica, kao pješak, povrijeđena u saobraćajnom udesu koji je izazvao drugotuženi čije je motorno vozilo bilo osigurano po polici obaveznog osiguranja od autoodgovornosti kod a.d. G. osiguranja Z. (osiguravač); da je drugotuženi pravosnažno osuđen za krivično djelo ugrožavanja javnog saobraćaja iz člana 400. stav 2. KZRS i krivično djelo nepružanja pomoći licu iz saobraćajne nezgode iz člana 404. stav 1. istog zakona, te mu je presudom Osnovnog suda u Zvorniku broj K: 28/04 od 11.05.2004. godine, koja je postala pravosnažna sa 30.06.2004. godine, izrečena novčana kazna; da se saobraćajna nezgoda u kojoj je tužiteljica povrijeđena, dogodila 21.09.2002. godine u mjestu K., na magistralnom putu T. – Z., na način da je drugotuženi prednjim desnim dijelom vozila udario tužiteljicu u desnu nogu i karlicu, nanijevši joj više teških tjelesnih povreda; da je osiguravaču rješenjem Ministarstva ... RS broj 04 - 4497/08 od 14.07.2003. godine oduzeta dozvola za rad; da je Osnovni sud u Bijeljini rješenjem broj RL: 26/03 od 22.03.2005. godine nad osiguravačem otvorio postupak likvidacije i da je oglas o otvaranju likvidacionog postupka objavljen u „Službenom glasniku RS“, broj 35/05; da je tužiteljica podnijela tužbu 16.10.2003. godine.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, primjenom odredbi člana 15. i čl. 25. stav 2. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti („Službeni glasnik RS“, broj 17/05, 64/06 i 12/09, prečišćeni tekst 102/09-u daljem ZOOMV), odredbe člana 77. Zakona o osiguranju imovine i lica („Službeni glasnik RS“, broj 14/00 i 20/00-u daljem ZOIL) i odredbi člana 192. i 200. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu ZOO), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci presude.

Po shvatanju prvostepenog suda, nad osiguravačem je otvoren likvidacioni, a ne stečajni postupak, zbog čega nisu ispunjeni uslovi iz člana 77. ZOIL-a, po kome, ako se

nad osiguravačem otvori stečajni postupak, pa pričinjena šteta nije nadoknađena iz stečajne mase, onda se šteta nadoknađuje iz sredstava fonda za naknadu štete B. o. RS.

Pored toga, prvostepeni sud nalazi da tužiteljica nije dokazala da štetu nije namirila u otvorenom likvidacionom postupku.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja prvostepenog suda, ali ne i pravne zaključke, iz kog razloga uvažava žalbu tužiteljice i preinačava prvostepenu presudu tako što obavezuje prvotuženog, da solidarno sa drugotuženim, isplati dosuđenu naknadu štete.

Drugostepeni sud nalazi da tužiteljica nije prijavila štetu u likvidacionom postupku, ali da to nije preduslov da bi mogla ostvariti naknadu u sudskom postupku, te da odgovornost prvotuženog postoji neovisno da li je nad osiguravačem otvoren stečajni ili likvidacioni postupak.

Drugostepena odluka je donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

U vrijeme nastanka štetnog događaja (21.09.2002. godine), na snazi je bio ZOIL-a, te se ovaj materijalni propis ima primjeniti u rješavanju spora.

Odredbom člana 77. ZOIL-a propisano je da B.o. RS plaća štetu koju, inače, po ugovoru o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti treba platiti osiguravač, a nije to u mogućnosti jer je nad njim otvoren stečajni postupak. U tom slučaju, kada šteta nije naknađena iz stečajne mase, ili je djelimično naknađena, štetu ili njen dio, plaća B.o. RS iz sredstava fonda za naknadu štete i, u tom slučaju, vrši obradu i isplatu štete (član 93. tačka 4. ZOIL-a).

Iz navedene zakonske odredbe slijedi da je odgovornost prvotuženog supsidijarna, a postoji samo u slučaju kada oštećeno lice nije moglo u cijelosti namiriti svoje potraživanje iz stečajne mase.

Odredbom člana 112. ZOIL-a propisano je da se organizaciji za osiguranje oduzima dozvola za rad rješenjem Ministarstva za ... u upravnom postupku, protiv koga se može voditi upravni spor, koje se upisuje u sudski registar i objavljuje u „Službenom glasniku RS“, nakon čega Ministarstvo ... podnosi prijedlog za pokretanje postupka likvidacije (član 114.).

Prijedlog sudu za pokretanje postupka likvidacije nad osiguravačem Ministarstvo ... podnijelo je 11.09.2003. godine iz razloga što je istome oduzeta dozvola za rad rješenjem broj 04 - 4497/08 od 14.07.2003. godine.

Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini broj RL: 26/03 od 22.03.2005. godine nad osiguravačem je otvoren postupak likvidacije. Ovo rješenje je objavljeno u „Službenom glasniku RS“, broj 35/05 od 06.04.2005. godine i svi povjerioci su pozvani da u roku od

30 dana od dana objavljivanja oglasa prijave svoja potraživanja likvidacionom sudu pismenim podneskom.

Odredbom člana 25. stav 2. ZOOMV propisano je da prvotuženi preuzima sredstva, prava i obaveze Biroa osiguranja RS koje se odnose na fond za naknadu štete.

Dakle, slijedi, da između Biroa osiguranja RS i prvotuženog postoji pravni kontinuitet.

Odredbom člana 1. stav 1. Zakona o likvidacionom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 64/02 –u daljem ZLP) propisano je da on služi potpunom namirenju svih povjerilaca pravnog lica unovčenjem njegove imovine i da, nakon izmirenja troškova likvidacionog postupka, likvidacioni upravnik izmiruje potraživanja povjerioca, a po pravosnažnosti rješenja o zaključenju likvidacionog postupka određuje se brisanje pravnog lica iz registra suda (član 15.).

Obaveza prvotuženog da namiri štetu oštećenom licu postoji samo ako je otvoren stečajni postupak (koji se otvara zbog trajnije insolventnosti pravnog lica bez obzira na vrijednost njegove imovine), i to pod uslovom da se namirenje ne može izvršiti u cjelini iz stečajne mase, ali ne i kod likvidacionog postupka (koji se otvara nezavisno od solventnosti pravnog lica), posebno ako isti nije prešao u stečajni postupak, odnosno kada je bilo dovoljno sredstava za potpuno namirenje povjerilaca u likvidacionom postupku.

Dakle, pogrešan je pravni stav drugostepenog suda da je prvotuženi pasivno legitimisan i u slučaju kada je nad osiguravačem otvoren likvidacioni postupak, pa iz istog razloga pogrešno zaključuje da je za pravilnu primjenu materijalnog prava bitno da li je tužiteljica prijavljivala svoje potraživanje u likvidacionom postupku, odnosno da li je njeno potraživanje u tom postupku namireno.

Temeljem člana 250. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09) odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Biljana Tomić

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić